Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)

της 1ης Μαρτίου 2012*

«Διάθεση βιοκτόνων στην αγορά — Οδηγία 98/8/ΕΚ — Άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α' — Έννοια των "βιοκτόνων" — Προϊόν που προκαλεί την κροκίδωση επιβλαβών οργανισμών, χωρίς να τους καταστρέφει, αποτρέπει ή καθιστά αβλαβείς»

Στην υπόθεση C-420/10,

με αντικείμενο αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Landgericht Hamburg (Γερμανία) με απόφαση της 3ης Αυγούστου 2010, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 23 Αυγούστου 2010, στο πλαίσιο της δίκης

Söll GmbH

κατά

Tetra GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, Γ. Αρέστη, T. von Danwitz και D. Šváby (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: B. Fülöp, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 22ας Ιουνίου 2011,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Söll GmbH, εκπροσωπούμενη από τους P. Süss και R. Schlötter, Rechtsanwälte,

— η Tetra GmbH, εκπροσωπούμενη από τον K. Albers, Rechtsanwalt,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Materne και την M. Jacobs,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους G. Wilms και E. Manhaeve,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Οκτωβρίου 2011,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (ΕΕ L 123, σ. 1).

2 Η ως άνω αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Söll GmbH και της Tetra GmbH όσον αφορά τη διάθεση στο εμπόριο, εκ μέρους της τελευταίας, του φυκοκτόνου αλγεοκτόνου προϊόντος το οποίο φέρει το σήμα TetraPond AlgoRem και του οποίου η δραστική ουσία είναι το χλωριούχο υδροξείδιο του αλουμινίου.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Η οδηγία 98/8

3 Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 98/8 έχει ως εξής:

«[εκτιμώντας] ότι η επισκόπηση της Επιτροπής απέδειξε ότι στα κράτη μέλη υπάρχουν διαφορές στις κανονιστικές διατάξεις των κρατών μελών· ότι οι διαφορές αυτές ενδέχεται να συνιστούν εμπόδια όχι μόνον για το εμπόριο βιοκτόνων αλλά και για το εμπόριο των προϊόντων που υποβάλλονται σε επεξεργασία με αυτά, και συνεπώς να επηρεάζουν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς· ότι, κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρότεινε να καταρτιστεί ένα πλαίσιο κανόνων για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά προς χρήση, με γνώμονα ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του ανθρώπου, των ζώων και του περιβάλλοντος· [...]».

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α' και δ', της οδηγίας αυτής ορίζει:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) Βιοκτόνα

Δραστικές ουσίες και παρασκευάσματα που περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες, με τη μορφή με την οποία παραδίδονται στον χρήστη, τα οποία προορίζονται να καταστρέφουν, να αποτρέπουν, να καθιστούν αβλαβή, να προλαμβάνουν τη δράση, ή κατ' άλλο τρόπο να ασκούν περιοριστική δράση επί κάθε βλαβερού οργανισμού με χημικά ή βιολογικά μέσα.

Στο παράρτημα V περιλαμβάνεται εξαντλητικός κατάλογος με 23 τύπους προϊόντων και ενδεικτικό σύνολο περιγραφών κάθε τύπου·

[...]

δ) Δραστική ουσία

Ουσία και μικροοργανισμός, συμπεριλαμβανομένων των ιών ή των μυκήτων, ο οποίος έχει γενική ή ειδική δράση επί ή κατά επιβλαβών οργανισμών».

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της εν λόγω οδηγίας έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη ορίζουν ότι η διάθεση στην αγορά και η χρήση βιοκτόνων στην επικράτειά τους επιτρέπεται μόνον εάν έχει δοθεί σχετική έγκριση σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.»

6 Το παράρτημα V της οδηγίας 98/8, το οποίο φέρει τον τίτλο «Τύποι και περιγραφή βιοκτόνων προϊόντων, όπως ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της παρούσας οδηγίας», έχει ως εξής:

«Σ' αυτούς τους τύπους προϊόντων δεν περιλαμβάνονται τα προϊόντα που καλύπτονται από τις οδηγίες που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας [98/8], για τους σκοπούς αυτών των οδηγιών και τις μετέπειτα τροποποιήσεις τους.

Κύρια ομάδα 1: Απολυμαντικά και γενικά βιοκτόνα προϊόντα

[...]

Τύπος προϊόντων 2: Απολυμαντικά για ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους και άλλα βιοκτόνα προϊόντα

Προϊόντα για την απολύμανση του αέρα, των επιφανειών, των υλικών του εξοπλισμού και της επίπλωσης που δεν έρχονται σε άμεση επαφή με τα τρόφιμα ή τις ζωοτροφές σε ιδιωτικούς, δημόσιους και βιομηχανικούς χώρους, περιλαμβανομένων των νοσοκομείων, καθώς και προϊόντα χρησιμοποιούμενα ως φυκοκτόνα αλγεοκτόνα.

Οι τομείς χρήσης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, πισίνες, ενυδρεία, ύδατα κολύμβησης και άλλα ύδατα, συστήματα κλιματισμού, τοίχους και δάπεδα νοσοκομείων και άλλων ιδρυμάτων, χημικές τουαλέτες, ακάθαρτα ύδατα, απόβλητα νοσοκομείων, έδαφος και άλλα υποστρώματα (σε παιδικές χαρές).»

7 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/8, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να υλοποιήσει ένα πρόγραμμα εργασίας σε δύο φάσεις προκειμένου να προβεί στη συστηματική αξιολόγηση όλων των δραστικών ουσιών των βιοκτόνων που διετίθεντο ήδη στην αγορά στις 14 Μαΐου 2000 (στο εξής: υπάρχουσες δραστικές ουσίες).

8 Η πρώτη φάση του προγράμματος αυτού, που καθορίστηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 1896/2000 της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2000, για την πρώτη φάση του προγράμματος που περιλαμβάνεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/8 (ΕΕ L 228, σ. 6), είχε ως αντικείμενο την καταγραφή των υπαρχουσών δραστικών ουσιών και τον προσδιορισμό εκείνων που πρέπει να αξιολογηθούν ενόψει ενδεχόμενης αναγραφής τους στα τρία παραρτήματα της οδηγίας 98/8, ήτοι στο παράρτημα Ι, το οποίο τιτλοφορείται «Κατάλογος δραστικών ουσιών και απαιτήσεις που έχουν συμφωνηθεί σε κοινοτικό επίπεδο για να αποτελέσουν οι ουσίες αυτές συστατικά βιοκτόνων», στο παράρτημα Ι Α, το οποίο τιτλοφορείται «Κατάλογος δραστικών ουσιών και απαιτήσεις που έχουν συμφωνηθεί σε κοινοτικό επίπεδο για να αποτελέσουν οι ουσίες αυτές συστατικά βιοκτόνων περιορισμένου κινδύνου», και στο παράρτημα Ι Β, το οποίο τιτλοφορείται «Κατάλογος βασικών ουσιών και απαιτήσεις που έχουν συμφωνηθεί σε κοινοτικό επίπεδο». Προς τούτο, ο κανονισμός 1896/2000 αποσαφηνίζει τις λεπτομέρειες κατ' εφαρμογήν των οποίων οι παραγωγοί, οι παρασκευαστές και οι ενώσεις καθώς και τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την επιθυμία τους να αναγραφούν τέτοιες υπάρχουσες δραστικές ουσίες σε ένα από τα εν λόγω παραρτήματα της οδηγίας 98/8.

9 Η δεύτερη φάση του εν λόγω προγράμματος, που καθορίστηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) 2032/2003 της Επιτροπής, της 4ης Νοεμβρίου 2003, για τη δεύτερη φάση του δεκαετούς προγράμματος εργασίας που περιλαμβάνεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/8 και για την τροποποίηση του κανονισμού 1896/2000 (ΕΕ L 307, σ. 1), ο οποίος αντικαταστάθηκε μετέπειτα με τον

κανονισμό (ΕΚ) 1451/2007 της Επιτροπής, της 4ης Δεκεμβρίου 2007, σχετικά με τη δεύτερη φάση του δεκαετούς προγράμματος εργασιών που αναφέρεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2, της οδηγίας 98/8 (ΕΕ L 325, σ. 3), είχε ως αποτέλεσμα την αναγραφή, στο παράρτημα Ι του κανονισμού 2032/2003, του καταλόγου των υπαρχουσών δραστικών ουσιών που έπρεπε να αποτελέσουν αντικείμενο αξιολογήσεως και τη σταδιακή αξιολόγηση των τελευταίων.

Ο κανονισμός 1896/2000

10 Το άρθρο 3 του κανονισμού 1896/2000, που τιτλοφορείται «Προσδιορισμός υπαρχουσών δραστικών ουσιών», ορίζει, στην παράγραφο 1 αυτού, τα εξής:

«Έκαστος παραγωγός υπάρχουσας δραστικής ουσίας που διατίθεται στην αγορά προς χρήση σε βιοκτόνα προϊόντα, προσδιορίζει την εν λόγω δραστική ουσία υποβάλλοντας στην Επιτροπή, τις πληροφορίες σχετικά με τη δραστική ουσία που προβλέπονται στο παράρτημα Ι, οι οποίες πρέπει να παραληφθούν το αργότερο 18 μήνες αφότου τεθεί σε ισχύ ο παρών κανονισμός. Η απαίτηση αυτή δεν ισχύει για υπάρχουσες δραστικές ουσίες, οι οποίες δεν διατίθενται πλέον στην αγορά μετά τις 13 Μαΐου 2000 είτε υπό τη συγκεκριμένη μορφή είτε σε βιοκτόνα.

[...]»

11 Το άρθρο 4 του ως άνω κανονισμού, που τιτλοφορείται «Κοινοποίηση υπαρχουσών δραστικών ουσιών», προβλέπει, στην παράγραφο 1 αυτού, τα εξής:

«Παραγωγοί, παρασκευαστές και ενώσεις, οι οποίοι επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για την ένταξη στο παράρτημα Ι ή στο παράρτημα ΙΑ της οδηγίας [98/8] υπάρχουσας δραστικής ουσίας σε έναν ή περισσότερους τύπο(-ους) προϊόντος(-ων), κοινοποιούν την εν λόγω δραστική ουσία στην Επιτροπή υποβάλλοντας τις πληροφορίες που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος κανονισμού, οι οποίες πρέπει να παραληφθούν το αργότερο 18 μήνες μετά τη θέση σε ισχύ του παρόντος κανονισμού.

[...]»

Ο κανονισμός 1451/2007

12 Το άρθρο 3 του κανονισμού 1451/2007, που τιτλοφορείται «Υπάρχουσες δραστικές ουσίες», ορίζει, στις παραγράφους 1 και 2 αυτού, τα εξής:

«1. Ο κατάλογος των δραστικών ουσιών που προσδιορίστηκε ότι είχαν διατεθεί στην αγορά πριν από τις 14 Μαΐου 2000 ως δραστικές ουσίες βιοκτόνων για άλλους σκοπούς πλην των αναφερόμενων στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχεία γ′ και δ′, της οδηγίας [98/8], παρατίθεται στο παράρτημα Ι.

2. Ο πλήρης κατάλογος των υπαρχουσών δραστικών ουσιών που θα εξεταστούν στο πλαίσιο του προγράμματος αναθεώρησης παρατίθεται στο παράρτημα ΙΙ.»

13 Το άρθρο 4 του ως άνω κανονισμού, που τιτλοφορείται «Μη καταχώριση», ορίζει, στην παράγραφο 1 αυτού, τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των άρθρων 5 και 6 του παρόντος κανονισμού και της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, δεν διατίθενται πλέον στην αγορά βιοκτόνα που περιέχουν δραστικές ουσίες οι οποίες δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος ΙΙ του παρόντος κανονισμού ή του παραρτήματος Ι ή ΙΑ της οδηγίας [98/8].

Στην περίπτωση δραστικής ουσίας του παραρτήματος ΙΙ του παρόντος κανονισμού, το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται στην ουσία αυτή και σε σχέση με κάθε τύπο προϊόντων που δεν περιλαμβάνεται στο εν λόγω παράρτημα.»

Το εθνικό δίκαιο

14 Η οδηγία 98/8 μεταφέρθηκε στη γερμανική έννομη τάξη με τον νόμο περί βιοκτόνων (Biozidgesetz), της 20ής Ιουνίου 2002 (*BGBl.* 2002 I, σ. 2076), και τέθηκε σε εφαρμογή με τον νόμο περί χημικών προϊόντων (Chemikaliengesetz), της 2ας Ιουλίου 2008 (*BGBl.* 2008 I, σ. 1146), όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο της 11ης Αυγούστου 2010 (*BGBl.* 2010 I, σ. 1163, στο εξής: ChemG).

15 Ο περιλαμβανόμενος στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 98/8 ορισμός των βιοκτόνων ενσωματώθηκε στο γερμανικό δίκαιο με το άρθρο 3b, παράγραφος 1, σημείο 1, του ChemG.

16 Το αιτούν δικαστήριο διαπιστώνει ότι, για την ερμηνεία του άρθρου 3b, παράγραφος 1, σημείο 1, του ChemG, πρέπει να στηριχθεί στην ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 98/8.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

17 Οι διάδικοι της κύριας δίκης αποτελούν επιχειρήσεις που είναι ανταγωνίστριες στον τομέα της εμπορίας των φυκοκτόνων αλγεοκτόνων προς χρήση σε λίμνες, και ειδικότερα σε τεχνητές λίμνες κήπου, βιότοπους και λίμνες κολυμβήσεως.

18 Η Tetra GmbH διαθέτει στο εμπόριο εντός της Γερμανίας ένα φυκοκτόνο αλγεοκτόνο το οποίο φέρει το σήμα TetraPond AlgoRem και το οποίο περιέχει χλωριούχο υδροξείδιο του αλουμινίου. Το προϊόν αυτό, ήτοι ένα πολυκατιονικό διαλυτό υδροξείδιο του αλουμινίου, όταν προστεθεί σε νερό, δημιουργεί μέσω υδρολύσεως ένα ίζημα αδιάλυτου υδροξειδίου του αλουμινίου, το οποίο, λόγω της αδιαλυτότητάς του, είναι αδρανές από χημικής και βιολογικής απόψεως και το οποίο προσλαμβάνει τη μορφή δικτύου που παρέχει τη δυνατότητα αποθηκεύσεως αιωρούμενων φυκών, ήτοι τις «κροκιδώσεως», μέσω ενός μηχανικού και φυσικού μηχανισμού, ήτοι της «εγκλωβιστικής κροκιδώσεως»

19 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το χλωριούχο υδροξείδιο του αλουμινίου προσδιορίστηκε ως «υπάρχουσα δραστική ουσία» κατά την έννοια του άρθρου 3 του κανονισμού 1896/2000 και συμπεριλαμβάνεται στο παράρτημα Ι του κανονισμού 1451/2007. Αντιθέτως, εφόσον δεν κοινοποιήθηκε δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 1896/2000, η εν λόγω δραστική ουσία δεν συμπεριελήφθη στο παράρτημα ΙΙ του κανονισμού 1451/2007 και απώλεσε επομένως την ικανότητά της να διατίθεται στο εμπόριο ως βιοκτόνο περιέχον δραστικές ουσίες σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του τελευταίου αυτού κανονισμού.

20 Στο πλαίσιο αγωγής λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού, την οποία η Söll GmbH άσκησε ενώπιον του Landgericht Hamburg, η εν λόγω εταιρία υποστηρίζει ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1451/2007, το επίμαχο προϊόν δεν επιτρέπεται να διατίθεται στην αγορά.

21 Αντιθέτως, η Tetra GmbH υποστηρίζει ότι το προϊόν που διαθέτει στο εμπόριο δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως βιοκτόνο κατά την έννοια της οδηγίας 98/8 στο μέτρο που, καίτοι είναι αληθές ότι, άπαξ και το προϊόν προστεθεί στο νερό της λίμνης, πραγματοποιείται η χημική αντίδραση της υδρόλυσης, ωστόσο, τούτο δεν ασκεί καμία χημική επίδραση επί των φυκών, δεδομένου ότι τα φύκη απλώς κροκιδώνονται και δεν καταστρέφονται, δεν αποτρέπονται, δεν καθίστανται αβλαβή ή δεν περιορίζονται με οποιονδήποτε άλλο τρόπο. Απεναντίας, κατά την εν λόγω εταιρία, τα φύκη

εξακολουθούν να επιβιώνουν σε αυτήν την κατάσταση και εξακολουθούν να πραγματοποιούν ανεπηρέαστα τη φωτοσύνθεσή τους. Εφόσον δεν αφαιρούνται με μηχανικό τρόπο από το νερό, τα φύκη επιβιώνουν στο νερό της λίμνης.

22 Το Landgericht Hamburg, λαμβάνοντας υπόψη τα ως άνω στοιχεία και μολονότι κλίνει προς την προτεινόμενη από την καθής της κύριας δίκης ερμηνεία, αποφάσισε να αναστείλει την εκδίκαση της υποθέσεως και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Απαιτείται για τον χαρακτηρισμό προϊόντος ως “βιοκτόνου” υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 98/8 η άμεση βιολογική ή χημική επίδραση του προϊόντος επί του ίδιου του επιβλαβούς οργανισμού με σκοπό να τον καταστρέψει, να τον αποτρέψει ή να τον καταστήσει αβλαβή ή να αποτρέψει ή να περιορίσει τη δράση αυτού με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ή επαρκεί και η έμμεση επίδραση επί του επιβλαβούς οργανισμού;

2) Αν το Δικαστήριο κρίνει ότι για τον χαρακτηρισμό προϊόντος ως “βιοκτόνου” υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 98/8, επαρκεί και η έμμεση βιολογική ή χημική επίδραση επί του επιβλαβούς οργανισμού: ποιες απαιτήσεις οφείλει να πληροί η έμμεση βιολογική ή χημική επίδραση προϊόντος επί του επιβλαβούς οργανισμού, ώστε να χαρακτηρισθεί το εν λόγω προϊόν ως “βιοκτόνο” υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 98/8, ή μήπως επαρκεί κάθε έμμεση επίδραση οποιουδήποτε είδους για τον χαρακτηρισμό ως “βιοκτόνου”;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

23 Με τα δύο ερωτήματά του, που πρέπει να εξετασθούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ’ ουσίαν, αν η κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, της οδηγίας 98/8 έννοια των «βιοκτόνων» πρέπει να ερμηνευθεί ως συμπεριλαμβάνουσα τα προϊόντα που περιέχουν δραστικές ουσίες οι οποίες, εξαιτίας του συγκεκριμένου τρόπου επιδράσεώς τους, προορίζονται να επιδρούν, από χημικής ή βιολογικής απόψεως, επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων μόνον κατά έμμεσο τρόπο και ποιες απαιτήσεις οφείλει να πληροί μια τέτοια επίδραση.

24 Εκ προοιμίου, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 98/8 διατυπώνει τον ορισμό των βιοκτόνων με βάση τρία στοιχεία που πρέπει σωρευτικώς να συντρέχουν. Η διάταξη αυτή αποσαφηνίζει, ευθύς εξ αρχής, ότι τα εν λόγω προϊόντα πρέπει να περιέχουν μια «δραστική ουσία» όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 1, στοιχείο δ′, του εν λόγω άρθρου. Εν συνεχεία, η διάταξη αυτή προσδιορίζει τους σκοπούς τέτοιων προϊόντων παραπέμποντας, ιδίως, στον περιλαμβανόμενο στο παράρτημα V της οδηγίας 98/8 διεξοδικό κατάλογο των διαφόρων ειδών βιοκτόνων. Τέλος, η διάταξη αυτή διαλαμβάνει ότι ο τρόπος επιδράσεως των εν λόγω προϊόντων πρέπει να είναι είτε χημικός είτε βιολογικός.

25 Ειδικότερα, όσον αφορά το δεύτερο στοιχείο του ως άνω ορισμού, που αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση αιτήσεως για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α′, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 98/8 ορίζει ότι τέτοια προϊόντα πρέπει να «προορίζονται να καταστρέφουν, να αποτρέπουν, να καθιστούν αβλαβή, να προλαμβάνουν τη δράση, ή κατ’ άλλο τρόπο να ασκούν περιοριστική δράση επί κάθε βλαβερού οργανισμού». Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 31 των προτάσεών του, ότι υφίσταται κάποια απόκλιση μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων της διατάξεως αυτής. Έτσι, σε ορισμένες από τις αποδόσεις αυτές, ιδίως στη γερμανική, τη γαλλική και την ολλανδική γλώσσα, υποδηλώνεται ότι τα βιοκτόνα θα πρέπει να προορίζονται να έχουν άμεση επίδραση επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων. Αντιθέτως, άλλες αποδόσεις, ιδίως στην αγγλική, την ισπανική και την ιταλική γλώσσα, αναφέρονται ευρύτερα, επίσης, στο γεγονός ότι τα βιοκτόνα θέτουν υπό έλεγχο τους οργανισμούς αυτούς.

26 Κατά πάγια νομολογία, σε περίπτωση αποκλίσεως μεταξύ των διαφόρων γλωσσικών αποδόσεων μιας διατάξεως της Ένωσης, η επίμαχη διάταξη πρέπει να ερμηνεύεται σε συνάρτηση, ιδίως, με την όλη οικονομία και τον σκοπό της κανονιστικής ρυθμίσεως της οποίας αποτελεί μέρος (βλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 2011, C-351/10, Laki, Συλλογή 2011, σ. I-5495, σκέψη 39 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

27 Συναφώς, από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 98/8 προκύπτει ότι το κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά θέτει «ως προϋπόθεση ένα υψηλό επίπεδο προστασίας του ανθρώπου, των ζώων και του περιβάλλοντος». Πάντως, ένα τέτοιο επίπεδο προστασίας θα διακυβευόταν σοβαρά εάν ο χαρακτηρισμός προϊόντων ως βιοκτόνων θα έπρεπε να επιφυλάσσεται μόνο για τα προϊόντα τα οποία περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες και τα οποία ασκούν άμεση χημική ή βιολογική επίδραση επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων και εάν θα έπρεπε, κατ' αυτόν τον τρόπο, να αποκλείονται από τον ως άνω χαρακτηρισμό τα προϊόντα τα οποία επίσης περιέχουν μία ή περισσότερες από τις ουσίες αυτές, αλλά τα οποία ασκούν μόνον έμμεση χημική ή βιολογική επίδραση επί των εν λόγω οργανισμών. Συγκεκριμένα, η ίδια η παρουσία της δραστικής ουσίας, αυτής καθαυτής, σε ένα προϊόν όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη ενδέχεται ακριβώς να είναι επικίνδυνη για το περιβάλλον, ανεξάρτητα από το ζήτημα αν η εν λόγω ουσία επιδρά κατά άμεσο ή έμμεσο τρόπο επί των οργανισμών-στόχων.

28 Επιπλέον, από την περιλαμβανόμενη στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 98/8 απαρίθμηση των σκοπών των βιοκτόνων προκύπτει ότι ο νομοθέτης της Ένωσης προετίθετο να καλύψει το σύνολο των προϊόντων τα οποία περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες και συνεπάγονται χημική ή βιολογική επίδραση, εφόσον επιφέρουν αναστολή των επιβλαβών οργανισμών-στόχων. Η περιλαμβανόμενη στην ως άνω διάταξη διαβάθμιση ως προς την περιγραφή των σκοπών τέτοιων προϊόντων, που εκτείνεται από την καταστροφή των επιβλαβών οργανισμών μέχρι και την πρόληψη έναντι των εν λόγω οργανισμών, και έτι περαιτέρω το γεγονός ότι η εν λόγω διάταξη αφορά, εν τέλει, τα προϊόντα που επιδρούν «με οποιονδήποτε άλλο τρόπο» κατά των εν λόγω επιβλαβών οργανισμών καταδεικνύουν ότι μια τέτοια επίδραση του εν λόγω προϊόντος, έστω και αν περιορίζεται στη δυνατότητα ασκήσεως καλύτερου ελέγχου επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων ή στη διευκόλυνση της εξαλείψεώς τους, αρκεί. Μια τέτοια ερμηνεία της έννοιας των «βιοκτόνων» απορρέει, επίσης, από την έννοια της «δραστικής ουσίας» όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο δ', της οδηγίας 98/8.

29 Όσον αφορά ένα φυκοκτόνο αλγεοκτόνο προϊόν όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη, πρέπει να επισημανθεί, υπό το πρίσμα των στοιχείων που εμφαίνονται στη δικογραφία, ότι, αφενός, κατά το χρονικό σημείο που το προϊόν αυτό προστίθεται σε νερό, πραγματοποιείται μια χημική αντίδραση, ήτοι υδρόλυση. Αφετέρου, η υδρόλυση αυτή έχει ως συνέπεια τον σχηματισμό ενός ιζήματος που προορίζεται, εν συνεχεία, να αποθηκεύσει τα φύκη στην επιφάνεια του νερού μέσω μιας μηχανικής και φυσικής διαδικασίας, ήτοι της κροκιδώσεως, πράγμα το οποίο καθιστά δυνατή την αφαίρεσή τους από το νερό. Έτσι, καίτοι είναι αληθές ότι η χημική επίδραση της επίμαχης στην κύρια δίκη δραστικής ουσίας δεν βάλλει ευθέως κατά των φυκών, γεγονός παραμένει ότι συμβάλλει στην αφαίρεσή τους από το νερό.

30 Λαμβανομένου υπόψη του στενού συνδέσμου που υφίσταται μεταξύ της χημικής επιδράσεως και των αποτελεσμάτων της που συνίστανται στην άσκηση καλύτερου ελέγχου επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων, ένα προϊόν όπως το επίμαχο στην κύρια δίκη πρέπει να θεωρείται ότι προορίζεται να επιδρά, από χημικής απόψεως, επί των εν λόγω οργανισμών.

31 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στα ερωτήματα που τέθηκαν πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8 έννοια των «βιοκτόνων» πρέπει να ερμηνευθεί ως συμπεριλαμβάνουσα τα προϊόντα, έστω και αν αυτά επιδρούν μόνον κατά έμμεσο τρόπο επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων, εφόσον αυτά περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές

ουσίες που ασκούν μια χημική ή βιολογική επίδραση η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας σειράς αιτιωδώς συνδεομένων δράσεων που έχουν ως σκοπό να προκαλέσουν αναστολή των εν λόγω οργανισμών.

Επί των δικαστικών εξόδων

32 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τρίτο τμήμα) αποφαίνεται:

Η κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', της οδηγίας 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά, έννοια των «βιοκτόνων» πρέπει να ερμηνευθεί ως συμπεριλαμβάνουσα τα προϊόντα, έστω και αν αυτά επιδρούν μόνον κατά έμμεσο τρόπο επί των επιβλαβών οργανισμών-στόχων, εφόσον αυτά περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες που ασκούν μια χημική ή βιολογική επίδραση η οποία αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας σειράς αιτιωδώς συνδεομένων δράσεων που έχουν ως σκοπό να προκαλέσουν αναστολή των εν λόγω οργανισμών.

(υπογραφές)